

2961 ^{3/12} 29: 1. Beh. af F. t. L. om Erhverv. af Jord til Oprett. af mindre Landbrug m. m. 2962

[Landbrugsministeren.]

slagenes Fremkomst er at lette Adgangen for de ubemidlede til at faa Jord. Det har i disse 25—30 Aar, hvor vi har været inde i en rivende Udvikling til Fordel for den intensive Drift gennem Husmandsbrug, alligevel vist sig, at det har været overordentlig vanskeligt for den ubemidlede Ungdom at faa fat i Jorden. Og det er ganske naturligt. Naar alt stiger i Pris, baade Jord, Bygninger, Besætninger, Inventar, Maskiner, o. s. v., saa bliver det vanskeligere og vanskeligere for den ubemidlede Ungdom at faa fat i Jord og komme til at drive selvstændigt Brug. Derfor er det, vi har foreslaaet disse Bestemmelser, som letter Adgangen for disse fattige Mennesker gennem fuldt Byggelaan og gennem Etableringslaan til Startning af disse Brug.

Der er blevet sagt, at vi vil foretage Ekspropriation uden at tage Hensyn til Grundlovens Bestemmelse. Det er ingenlunde rigtigt. Vi staar paa det Standpunkt, som Venstres Ordfører stod paa i 1919, at kun naar Almenvellet kræver det og kun mod fuld Erstatning ønsker vi at foretage Ekspropriation af Jord til Oprettelse af Husmandsbrug og til Tillægsjord.

Jeg har allerede i min første Tale anført, hvorfor vi mener, at Almenvellet kræver det, og jeg vil overfor det Spørgsmaal, som man særlig har dvælet ved i denne Omgang, om Ekspropriationen sker til fuld Værdi, her sige, at det er min Opfattelse, og det er mit Partis Opfattelse, at der skal gives fuld Erstatning, men der skal heller ikke gives mere end fuld Erstatning. Hvis vi gaar til at købe Jord med Statens Støtte i den fri Handel, vil det uvægerligt gaa saadan, at de, der skal sælge Jorden, paa Grund af denne Statsstøtte vil kunne forlange mere for Jorden, end den i Virkeligheden er værd; det kommer vi til at betale for den, hvis vi vil fremme Udstykningen, og jo mere vi støtter Køberne, desto dyrere bliver Jorden. For at undgaa det er det, vi ønsker Ekspropriationsbestemmelserne indført.

Det ærede Medlem Hr. C. O. Pedersen anførte til Forsvar for sin Modstand mod Ekspropriationen det Indkøb af Jord, der i den sidste Tid er foregaaet i Sønderjylland; det var efter det ærede Medlems Mening et Bevis for, at man meget vel kunde købe

Jord til rimelig Pris. Men naar det ærede Medlem vil se nærmere paa dette Indkøb, vil han for det første finde, at man har købt Jord til en Pris af gennemgaaende ca. 25 pCt. over Jordværdien; og naar han saa regner med, at det dog er temmelig daarlig Jord, temmelig ukultiveret Jord og Jord, som er afsides beliggende, altsaa Jord, som der skal kostes store Grundforbedringsarbejder paa, hvortil der skal anlægges Veje o. s. v., saa kan det ærede Medlem være overbevist om, at før Jorden bliver udstykningsmoden, og før den bliver overgivet til Husmændene, vil Staten tabe betydelige Penge paa hvert eneste Stykke Jord, der saaledes er købt og overtaget til Udstykning. Det ærede Medlem kan være overbevist om, at det bliver flere Tusind Kroner, det kommer til at koste for hvert Brug, man paa den Maade skaffer Husmændene.

Det, jeg mener maa være det afgørende med Hensyn til Erstatningsbestemmelsen, er altsaa, at Sælgeren faar den fulde Erstatning, men heller ikke mere. Og det skal efter min Opfattelse gennemføres paa den Maade, at det maa være de samme Vurderingsmyndigheder, der vurderer til Skatteansættelse, som vurderer til Afstaaelse til Husmandsbrug. Hvis det bliver forskellige Myndigheder, gaar det meget let saadan, at vi faar en betydelig Forskel mellem Vurderingen til Skatteansættelse og Vurderingen til Afstaaelse til Husmandsbrug, og det er ganske urimeligt, at der er en saadan betydelig Forskel; det er der efter min Opfattelse ikke nogen som helst Mening i.

Det er blevet sagt af det ærede Medlem Hr. Madsen-Mygdal — eller maaske var det det ærede Medlem Hr. Holstein, det er jo ikke saa let at huske, hvem der er fremkommet med de forskellige Argumenter, for Argumenterne er de samme fra de ærede Medlemmer Hr. Ulrich, Hr. Madsen-Mygdal og Hr. Holstein, men det er i alt Fald anført fra den Side, at det i mange Tilfælde er saaledes, at Jord er blevet solgt til Priser, der ligger 80 pCt. over den ansatte Jordværdi. Og det er nok muligt. Men saa maa enten Jordværdien være for lavt ansat, eller ogsaa maa Købesummen være alt for høj.

Og det er netop for at bringe disse to Tal i en nøjere Overensstemmelse, at vi har anset det for en Pligt at gaa den Vej med